

DÜNYA AHİRET DENGESİ-2

Nureddin Yıldız'ın "Dünya Nasıl Dönüyor?" (22.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

“Huzurlu, hatta Allah için şehit olmaktan lezzet alacak bir hayat yaşayabilmek için dünyayı ve ahireti gerçek çehreleriyle tanımak gerekir. Dünyayı asıl yüzüyle tanıyamayan, ahiretin gerçek yüzünü bilmeyen için yediği yemek bile bir sorundur. Dünyaya bakışı bilmeyen dünyanın yokluğundan ağlar, varlığından dertlenir.” anlamına gelen bir önceki dersimizde netice olarak demiştik ki dünya ile ahiret arasında bir denge kurmak mecburiyetindeyiz. Salıp attığımız bir dünyada da mümince bir tavır yapmış olamayız, peşinden kul-köle olduğumuz bir dünyada da mümince bir tavrın sahibi olamayız. Ortasını bulanlar kazandılar. En başta ashab-ı kiram olmak üzere, radiyallahu anhum cemian.

Bir hususu daha hatırlatmak için zikredeyim: Dünya ve ahiret dengesi ancak Kur’an-ı Azimu’s-Şan’ın topluca, kuşbakışı ele alınmasıyla mümkündür. Sadece filan ayetinde dünyayı zemmeden bir hüküm alındığında Rabbimizin bizden murat ettiği dengeli bir dünya-ahiret anlayışına sahip olmayabiliriz. Hatta bir örnek zikrederek sadece ashab-ı kiramdan birinin bir veya iki sözünü esas alarak dünya politikası oluşturamayız. Mesela demiştik: Ebu Zer radiyallahu anhin bir sözünü, iki sözünü, filan sahabeye karşı itirazını esas alıp “Tamam, Müslüman’ın dünya politikası budur” diyemeyiz. Bunu dediğimiz takdirde yanlış sonuca ulaşabiliriz. Müslüman’ın dünya ve ahiret telakkisi yani politikası Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in şahsı üzerindedir. O bir dünya politikası gütmüştür. Bir ahiret emeli üzerinde yaşamıştır; ümmetine örnek olmuştur. Ashab-ı kiramın bütününden de bunu çıkarmamız mümkündür.

Şu idrak tarzı yanlıştır: Mesela sahabiler on-yirmi kişi filan göreve gidiyorlar. Bohçalarında yirmi tane hurma var. Her gün birer tane hurma yiyerek yaşıyorlar. “Demek ki bu dünya ancak bir hurma yenerek yaşanabilir. Üç hurma üst üste yersen dünyanın kölesi olursun! Cehennemlik olursun!” sözü söylenemez. Aynı sahabiler buldukları zaman da bir koyunun budunu oturup yediler. Bulamadıkları zaman, bulamadıkları için ziyafet, isyan etmediler Allah’a. Farkları oydu. Az bulunca azın şükrünü yaptılar, çok bulunca hem cihat ettiler hem bulduklarını yediler. Allah onlardan razı olsun. Bu sebeple ashab-ı kiramın zor zamanlarındaki sözleri örnek olarak yahut Ebu Zerr radiyallahu anhin gibi, Huzeyfe radiyallahu anhin gibi bir sahibinin bir manada söylediği bir sözü esas alarak “İslam’ın dünya politikası budur” diyemeyiz. İslam’ın dünya politikası Kur’an’ımızdır. Biraz sonra örneklerle zikredeceğiz. Kur’an’ımızdır. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in dolu dolu sünnetidir. Mekke ve Medine döneminin ortak alındığı sonuçtur. Ve aynı zamanda ashab-ı kiramın bir bütün olarak, yani bütün ashab-ı kiramın topluca bize nakledilen dünya politikalarıdır.

Bunun dışında, Bağdat’ta filanca zat kırk gün inzivâya çekilmiş, her gün bir zeytinle idare etmiş, ona kebab getirmişler de “Ne edeyim ben bunu? Sabaha kadar cennet nimetleriyle yiyip içiyorum, Hazreti Meryem gibi” demiş... Bu sözlerle Kur’an’ımızın temel siyasetini, dünyaya bakma siyasetini, dünya hayatını dizayn etme anlayışını, Bağdat’ta filanca zatın veya Basra’da filanca dervişin veya Horasan’daki filanca tekke ehlinin, filanca âlimin, filanca zatın sözüyle değiştiremeyiz. Elimizde Kur’an’ımız var. Ahireti nasıl kazanmamız gerektiğini öğrettiği gibi Kur’an, dünyaya karşı nasıl bir politika sahibi olmamız gerektiğini de öğretiyor.

Kesinlikle dünya çöpe atılacak bir şey değildir. Dünya, ahiretin basamağıdır. Dünyaya basılmadan ahirete gidilmiyor. Cennetin şifresi dünyadır. Mümin dünyayı, cennete ulaşacağı kapının anahtarı olarak kullanmak zorundadır. Kâfirlere teslim edilmiş bir dünyadan cennete gidilemez. Dünya müminin basamağı, ahirete ulaşacağı kapısı ise eğer, kâfirlerde olmamalıdır bu. Anahtar kâfirin elinde, mümin kapıyı açıp nasıl girecek? Dünya müminlerindir. Bunu da ben söylemiyorum; Rabb'im söylüyor, kitabında söylüyor. "Hani filanca sahabe çıplak ayakla filan savaşa gitmişlerdi?" Doğru. Olmadığı zaman ellerinde dünya, o dünya ellerinde yok diye dinlerinden kopup gitmediler. Varken de dünya, yokken de Allah'ın kulu olarak yaşadılar. Ne yokluğu dünyanın onları Allah'tan kopardı ne de bolca var olduğu zaman şımardılar. İkisi de olmadı. Dünyayı da böyle gütmemizi istiyor Allah Teâlâ.

Değerli kardeşlerim,

Demek ki buradan "Dünya ve ahiret dengesi kurmamız gerekir" derken şu anlaşılıyor: Rabbimiz bu fani dünyayı, Allah'ın gözünde sinek kanadı kadar bile değerli olmayan bu dünyayı bizim için bir imtihan yeri olarak kullanmıştır. Esasen bu imtihan yerinin bizim muhakkak avucumuzun içinde olması gerekiyor. Bu da dünyaya bakışımızın Kur'an perspektifinden olmasını yani Kur'an'ın penceresinden bakarak dünyayı tanımamızı gerektiriyor. Eğer Kur'an-ı Kerim bazı Müslümanlar'ın anladığı gibi "At gitsin, çöp be, şeytanın idrarı kadar necis işte, at gitsin dünya!" tarzından bir şey olsaydı uğruna Hamza'nın şehit olacağı, uğruna Mus'ab'ın parça parça olacağı, uğruna Peygamber aleyhisselamın şehadeti özleyeceği toprakları barındırır mıydı bu dünya?

Allah en çok sevdiği kullarını şehitler olarak gösteriyor. Şehitler de nihayet Medine toprağı için, nihayet filan topraktan kâfirler atılıp kelime-i tevhit sancağı oraya dikilsin diye şehit oluyorlar. Gece teheccüde kalkarken şehit olmuyor ki Müslümanlar. Kâfirlerin eli altındaki toprakları, ümmet-i Muhammed'in toprağı yaparken şehit olana şehit deniyor umûmiyetle.

Mesele sadece dünya meselesi değil. Dünya üzerinde bir hükümrancılık olması gerekiyor. Bu da o toprak senin olduğunda, söz Allah'ın sözü olduğunda ve bu pratikte uygulandığında gerçekleşebiliyor ancak. Müslüman'ın bir dünya politikası vardır. Bu dünya politikası da ahireti ezmeyen, ahirete hizmet eden dünya politikasıdır. Ahiretin hizmetçisi dünya gerekiyor. Bunun için ancak müminin dünyaya bakması gereken gözle bakanlar dünya fitnesine kapılmadan ahirete giderler ve ahireti de kazanmış olurlar. Dünyayı kaybedenlerin ahireti kaybetmesi diye, ahireti kazanması diye bir garanti olmaz.

Yani şu yok: "Cennete girmek istiyorsan dünya diye bir emelin olmayacak." Böyle bir şey yoktur. Cennete girmek istiyorsan ezanların gür okunduğu, Allah'ın şeriatının yaşandığı bir dünyada yaşayacaksın. Cennet ürkeklerin, kâfirlerin önünde zelil olmuşların cenneti değildir. Zelil olmayı kabul etmeyip şehadete razı olanların diyarıdır cennet. Allah'ın sancağını dikmek ve kâinatı Allah'a secde eder hâlde tutmak, bol keseden şehit olmak dayak yemekten daha iyi. Evet, şehadet en ulvî makamıdır. Ama "Dünya Allah'a secde etsin içindekilerle beraber. Ondan sonra ben şehit olayım" diye düşünmektir esas olan.

Bu sebeple dünyayı Allah'ın tanıttığı gibi tanıyacağız. Şimdi bu tanıtmada özellikle Rabbimizin ayetlerinden yola çıkarak dünyayı nasıl tanımamız gerektiğini hesap edeceğiz. Dünya fani bir defa. Fani... Ve dünya, cenneti olmayanın vatanıdır. Mümin için vatan değildir. Çünkü fani. Mümin ebedîlik istiyor. Mümin üç gün sonra, üç sene sonra elinden çıkacak bir dünya istemiyor. Mümin ebedî olarak Rabbiyle kalmak istiyor. Bunu isteyen de elbette dünyaya razı olmaz. Ama ebedî cennet için fani

dünya şartı var. Dünyaya gelmeden cennette yaratılmak Âdem'in çocuklarının nasibi değildir. Âdem'in çocukları faniden ebedîye gitmek zorundadırlar. Âdem ise -aleyhisselam- ebedî cennetten fani dünyaya geldi, tekrar ebedî cennete gitti. Çocukları olarak biz insanların ise alternatifimiz yok, fani dünyada yaratıldık. İnşallah ebedî cennete gitmek istiyoruz. Dolayısıyla burada yaratılmak gerekiyor cennete gelmek için. Hemen yaratılıp öbür gün paketlenip cennete gönderilme imkânı da yok. İllâ bir imtihan olacak. O zaman dünya bizim cennetimizdir aslında. Çünkü buradan cennet vizesi alıp gitmek durumundayız. Harap edilmiş bir dünyada, Allah'a secde ettirilmemiş dünyada ebedî cennet kimsenin garantisi değildir.

Öyle olsaydı Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem der miydi: "İçimden öyle şehadet geçiyor ki şehit olayım. Tekrar diriltsin Allah beni, bir daha şehit olayım. Diriltsin Allah, bir daha şehit olayım geçiyor içimden." Değer mi fani dünyadan, gittin zaten, git cennetine otur. Niye bir daha gelmek istiyorsun ki? Ama Allah'a secde ettirmek dünyayı ve içindekileri, o kadar onurlu bir görev ki cennete gidecek, bir şehit olduğu hâlde bir daha yaratılayım, bir daha tadayım o tadı. Dünyayı ve içindekileri Allah'a secde ettirmek... "Ben secde edeyim gideyim" düzeyi çok düşük bir düzeydir. "Ben secde ediyorum zaten. Ama ağaçlar da secde etsin. Nehirler de "Allah" diyerek aksın. "Hayvanattan cemadata kadar, insana kadar ne varsa hepsi Allah'a secde etsin" demek büyük bir mümin kalitesi. Kâfir ise elbette böyle bakmıyor. Kâfirin bakışı elbette farklı. Böyle bir bakış tarzını kâfirden beklemek doğru değil zaten. Kâfirler nasıl bakıyorlar, bizim nasıl bakmamız lazım? Bu bir.

İki: Niye kâfirler böyle bakıyor? Bunu biliyor Allah, buna rağmen kâfirlere dünyayı veriyor da mümine zaman zaman niye vermiyor?

Üç: Niye böyle bir deneme yapmak murat etti Allah?

Bu üç sorunun cevabını Kur'an-ı Azîmu's Şan'ın ayetlerinden ve Efendimiz aleyhissalatü vesselamın hadis-i şerifinden öğreneceğiz.

Yunus suresinin 24. ayetinde Rabbimiz çok net, herkesin anlayacağı bir şekilde bu dünyada kâfirler niye elini kolunu sallıyorlar, mümin niye eli kolu sallanarak dolaşamıyor bu dünyada; anlatıyor. Belki yüz defa hatimlerde dinlediğimiz, hafız efendilerin çok iyi ezber bildikleri, teravihlerde, mukabelelerde dinlediğimiz bir ayettir. Bakınız ne büyük hikmetler ihtiva ediyor aslında. Biz bunu, bir yağmur örneği veriyor Allah zannediyoruz. Hâlbuki en tabii ortamdan, en imanî değeri Allah anlatıyor. Müminin göz tokluğunu Allah bu ayette sebeplendiriyor. Mümin, gözü tok insandır. Dünyaya gözü toktur. Neden? Çünkü dünyayı en tabii, en orijinal örneği ile Allah, müminin önüne koymuştur. Gözü aç olan kâfirdir. Çünkü kâfirin ahiret umudu yoktur. Elinde tek fırsat dünyadır. Onu sonuna kadar emmek zorundadır.

Müminin adeta asıl sağacağı sağmal ineği henüz önüne gelmemiştir. Kâfirin tek ineği budur. Memelerini bile koparmak zorundadır o ineğin. Bir damla süt bırakamaz onda. Onun için kâfirlerin ele geçirdikleri yerin maden ocağından havasına varıncaya kadar her şeyi dünyada yaşanmaz hâle gelmiştir. Çünkü onun tek sağmal ineğidir dünya. Sonuna kadar sağıp hatta memelerini bile koparır, belki içinde bir damla süt kalmıştır diye. Bunun üzerinden örnekler göreceğiz inşallah. Yunus suresinin 24. ayeti. Müminin dünyaya bakışının, kâfirin dünyaya bakışının ortak noktası nedir? Yani niye mümin dünyaya son sağmal ineği gibi bakmıyor da kâfir ise başka alternatifi olmaz bir mantıkla bakıyor? Dinleyelim.

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ
حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا

“Şimdi bunu sıradan bir mealden okuyalım” diye rica etseydim ben, Allah Teâlâ gökten su indirdiğinden bahsediyor diye geçer giderdik. Öyle değil. Mümin kafa yapısını oluşturuyor bu ayet. Kâfirin de kafasızlığını oluşturuyor.

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

“Dünya hayatının örneği şudur” buyuruyor Allah:

كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ

“Gökten indirilmiş bir suya benzer” Yani yağmur. Su iner.

فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ

“O yağmur yere iner, tohum olarak toprağa düşmüş bitki su ile buluşur.”

مِمَّا يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ

“Ve insanların, hayvanların yiyeceği nebatat çıkar topraktan.”

حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ

“Bu toprak baharda su ile buluşunca, tohumlar filiz olunca yemyeşil olur. Uzaktan baktığında süslü bir geline benzer. Ziyetleşir, güzelleşir dünya.”

وَوَظَنَ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا

“O toprağın sahipleri ‘tamam ya dünya serveti bizim’ zannederler.”

أَتَاهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا

“Bir gündüz veya bir gece bir fırtınamız, bir afetimiz gelir bizim.”

فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنِ بِالْأَمْسِ

“Sanki dün orası yemyeşil değilmiş gibi kurak-çorak hâline gelir o arazi.” Dün sahipleri baktığında dünya bizim zannediyorlardı. Gece bir fırtına gelir, bir çekirge sürüsü gelir, filan hayvanat girer, sel gelir, toprak çorak olur.

كَأَن لَّمْ تَغْنِ بِالْأَمْسِ

“Sanki dün yoktu orası”

كَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

“Düşünenler için biz ayetlerimizi böyle örneklendiriyoruz.”

Allah'ın nazarında, dolayısıyla ona iman eden mümin kullarının nazarında dünya yok diye bir şey yoktur. Dünya var. Çiftçinin “harika, bu sene mahsul çok iyi” deyip işte kurak oldu, filanca afet geldi mahsul gitti diye sabahleyin bulamadığı bir tarlaya benziyor dünya. Üç gün mutlu ediyor, tam “mürüvvetini görecektim, lezzetini tadacaktım” diyorsun, sana bir daha kapılarını açmıyor dünya.

Esasen kimseye yâr değil bu dünya. Kimseyi doyana kadar, iştahı bitinceye kadar yedirip içirmedi dünya. Herkes tadı ağzında kalarak bu dünyadan gidiyor. Hasretle gidiyor dünyadan herkes. Mümin hariç... Neden? Mümin zaten sonuna kadar dünyada kalmak, sonuna kadar, iştahı patlayana kadar doymak niyetinde değil. Müminin bir derdi var: Ebedî cenneti kazanmak. O ebedî cenneti kazanmak için bu dünyada duruyordu. Ama kâfir o yemyeşil bahçeleri, tarlaları son zannediyor. Hep öyle olacak zannediyor. Sabahleyin geliyor ki hiç mahsul kalmamış. Yemyeşil bahçeler kurumuş, çorak olmuş.

Dünya hayatına genel olarak müminin böyle bakması lazım. Yunus suresinin bu 24. ayetini her ay olmasa bile bari ramazan-ı şeriflerde mukabele okurken altını çizip, bu ayetin kenarına işaret koyup bir kere bu ayeti okuduktan sonra hatmetmek lazım ki “emekli olacağım diye hakkı olmayan bir maaşı almış gibi göstermesi caiz midir bir Müslüman'ın?” diye soru sormaya ihtiyacı olmasın bari. “Üç günlük dünya uğruna ahireti yakma anlamına gelecek hatalar yapabilir mi bir Müslüman?” Bunu tefekkür edeceği malzeme oluşsun bu ayetten. Anlamalı ki mümin, Allah Teâlâ, gökten su inince toprak rutubetlendiği için, rutubette buğday yeşerdiği için yemyeşil oluyor. Bunu anlatmak istemiyor Allah Teâlâ.

كَذَلِكَ نَقُصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ

“Anlayanlar için bu örneği verdik” buyuruyor. Mümin hâlâ ziraattaki gelişmeleri anlatıyor zannetmesin bu ayeti. Bu ayetin açıklaması Bakara suresinin iki yüz on ikinci ayetidir. Kur'an-ı Kerim böyle bir kitap arkadaşlar. Yunus suresi Kur'an-ı Kerim'de Bakara suresinden on cüz sonra geliyor. Orada bir ayet var, o ayetin açıklaması Bakara suresinde var. Bakara suresinde de Rabbimiz şunu açıklıyor: Niye kâfirleri mutlu edecek sonuçlar dünyada kâfirlerin önünde oluyor, müminleri de yer yer mahzun edecek sonuçlar müminlerin karşısına çıkıyor?

Bakara suresinin 212. ayeti:

زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا

“Dünya hayatı kâfirlere dekorlu, süslü gösterildi.” Cümleye dikkat ediyoruz:

زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا

“Kâfirlerin gözünde dünya süslü, dekorlu yapıldı.”

Demek ki müminin bakan gözü dünyayı hiçbir zaman süslü görmüyor. Görmemesi gerekiyor. Fani görmesi gerekiyor. Mümin nasıl görüyor? Üç günlük dünya... Kâfir nasıl görüyor? Cennet dediğin şey, işte dünya. İnsanın cennetini dünya olarak görüyor. Mümin cennete basıp gideceği bir basamak olarak görüyor dünyayı. Müminin görüşü, dünyaya bakışı basittir. Koca, şah sarayları gibi saraylar arzu etmez mümin. Ne diyor müminin Peygamber'i sallallahu aleyhi ve sellem: “Bir ağacın altında dinlenip gidecek yolcuym ben bu dünyada.” Elimde olacak dünya ama dünyada kalmam için değil dünya ve

içindekiler Allah’a secde etsin diye. Müminin mantığı bu, kâfire de öbür türlü mantık gösterildiği için devam ediyor 212. ayet:

وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا

Dünyayı onlar son durak görüyorlar. Müminler ise dünyayı fani görüyorlar. Fani gördüğü için mümin kuaförde saatler harcamıyor hiçbir zaman. Evini sıcak-soğuğa karşı koruyor, teknoloji imkânlarından istifade ediyor ama komşular görsün diye özel boya yaptırmıyor evine hiçbir zaman. Dışarıdan setr-i avret olsun diye perde takıyor. Komşular beğensin diye perde masrafı yapmıyor. Rahat bir çorba içmek için, rahat pilav yemek için bir tabak takımı alıyor. Komşularda gördüğünü borca girip tabak takımı olarak evine almıyor hiçbir zaman. Kâfir ise komşuda var, bizde olması gerekir diye alıyor. Apartman eskimiş derler korkusuyla üstüne gelin süsler gibi apartman süsü yaptırıyor.

Dolayısıyla süs düşkünü, dekor düşkünü kâfirin yanında mümin, dünyadan lezzet almayan zavallı bir yolcu, ağacın altındaki yolcu mümin... O sebeple kâfir bakarken, “Hayatın lezzetini bilmeyen bir adam! Sen nereden geldin, dağdan mı indin?” diye mümini hor görüyor.

وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا

“Müminlerle alay edip dururlar.”

زَيْنَ الدِّينِ كَفَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا

“Kâfirlere bu dünya hayatı dekorlu, süslü gösterildiği için”

وَيَسْخَرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا

“müminlerle de alay ederler.”

“Buradan yol geçecek hâlâ sen arsa almadın” derler. “Elindeki arsanın kıymetini bilmiyorsun” der. “Çocuğu diploması muteber bir okula niye vermedin?” der. “Hafız ettin, çocuğun geleceğiyle oynadın” der. “Bu çocuk tam tıp okuyacak çocuktu. Sen bunun geleceği ile oynadın!” der. Şahsiyetinin beş para olacağı şekilde “Filan derneğe, filan vakfa, filan kooperatife, filan siyasî oluşuma gir, gelecek var orada” der. Bunu yapmayana da “Hayatın kıymetini bilmiyor, hayatı rezil etti kendine, zehir etti hayatı” der. “Hacca gidecek zaman mıydı yahu? İhaleye girmesi gereken zaman hacca gitti adam. Zehir etti kendine hayatı” der.

Bakara suresinin iki yüz on ikinci ayetindeyiz. Demek ki kâfirler dünya kendilerine dekorlu, boyalı, nakışlı, arabalı, füzeli gösterildiği için, o ruhla kâfir yetiştigi, yaşadığı için o mantıkla olmayan müminle alay eder.

وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Ama kıyamet günü müminler onların üstünde olacaklar.”

Onlar altta olacaklar. Onlar elli sene, yüz sene müminleri böyle hor görecekle, müminlerse sonsuza kadar onların üstünde olacaklar.

Kardeşlerim,

Kur'an ne kitabı? İman kitabı. "Sadece meleklerle iman ediyoruz Kur'an'dan öğrendiğimiz için, kadere iman ediyoruz, iman bitti." diyebilir miyiz? Hangi ayeti bizim kafa yapımız olması gereken ayet değildir Kur'an'ın? Kur'an-ı Kerim'in hangi kelimesi olmasa da olur bizim için? Böyle bir kelime olabilir mi kitabımızda? Hâşâ! Tek bir ayeti, tek bir kelimesi, tek bir harfi fazla değil. "Olmasa da olur, yedek parçası bulunur bunun başka bir yerde" denecek bir kelime yok ki Kur'an'da.

Dolayısıyla "Filancaların elinde dünya nimetleri şu kadar var. Filancaların elinde bu kadar var" Bu hesap Allah'ın hesabıdır. Bu ayrıntılar neden o kadardır? Neden Rabbimiz peki mümine mesela az veriyor? Ki en az da en çok sevdiği Peygamber'ine verdi. Tevbe suresinin 55. ayetine geliyoruz. Tevbe suresinin 55. ayeti.

Bize dünya hayatını bir bahçenin ekinine benzetiyor Allah Teâlâ Yunus suresinde. Bakara suresinin iki yüz on ikinci ayetinde kâfirlere özellikle dekorlu gösterildi, peşinde koşsunlar diye. Onun peşinde koşarken asıl kazanç olan ahireti kaybetti, fark etmiyor kâfir. Ve bu hesap Allah'ın hesabıdır, kimseye sormadan kimse de Allah'a hesap sormadan dilediği kadar dilediğine rızık veriyor. Ve Tevbe suresinin 55. ayetinde talimat başlıyor bu sefer:

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ
فَلَا تُعْجِبْكَ

"Seni şaşırtmasın!"

Kime bu emir? Peygamber sallallahu aleyhi ve selleme, ona bağlı olarak da "Muhammedün Resûlullah" diyen, "Muhammed benim Peygamber'imdir, Allah'ın elçisidir" diyen her kimse yani iman eden her kimse ona hitap:

أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ

"Onların malları ve çocukları seni şaşırtmasın!"

Asla ve kat'a, maazallah, bir içtihat bir bilmişlik iddiam olmadan, beynimi kemiren, mümin kardeşlerimin de bilhassa baba olan, anne olan kardeşlerimin de inşallah yüreklerine su serpecek bir kanaatimi söylüyorum. Rabbimin kitabında bir şey bilmişlik iddiam ebedî olamaz. Ama içimdeki kırpıntılardan sizleri de pay sahibi yapmak istiyorum.

Ayetin devamını okuyacağız. Fakat bu asırda çocuk eğitimi konusunda Müslüman anne-babaların yürekleri hep yaradır. Çocukları konusunda gözünden kan gelecek kadar ağlayan anneler babalar var. Çocuğu evine gelmez. Çocuğu dinlemez. Çocuğu patırtı kütürtü çıkarır. Babaya asidir, anaya asidir, evden para çalar, namaz kılmaz, anne-babayı sevmez, annesinin-babasının aleyhinde konuşur. Böyle ızdırap. Belki siz gençler henüz çocuk sahibi olmadığınız için -ve elhamdülillah, Allah sizden razı olsun- ebeveyninizi üzmediğiniz için, Kur'an bilen insanlar olarak bu sözümün ne manaya geldiğini bilmiyorsunuz ama bunu dinleyen nice anneler babalar bu sözümün sonunu beklemeden şu anda gözleri yaşarmış durumdadır, kahr içindedirler. Ve benimle bu konuları istişare eden babaların, annelerin ilk üç cümlesinden biri şudur:

"Filancalarda namaz yok, oruç yok, iman yok. Çocuklarıyla abi, kardeş gibi yaşıyorlar yahu. Bize gelince bizim çocuklar canavar."

Bu ayet indiği zamanlarda müşrikler, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in karşısına "On erkek oğlum var, sen ne diyorsun be?" diye çıkıyorlardı. Rabbim de:

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ

"Onların mallarının çokluğu, çocuklarının kalabalıklığı seni şaşırtmasın" demişti. Şimdi Müslümanlar'ın beş altı çocuğu var, onların iki çocuğu var. Buradaki onlar ifadesi kâfirlere gidiyor. Hayrete düşmeni gerektiren bir şey yok demek bu. Şimdi eğer o güne alırsak o gün kâfirlerin bir sürü kalabalık çocuğu vardı. Ashab-ı kiramın pek çoğu yeni evlenmiş daha delikanlılardan oluştuğu için hiçbirinin on tane çocuğu yoktu. Sonra oldu.

Bu ayet indiği zamanlar binlerce delikanlı sahabe vardı. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in etrafındakiler gençlerden oluşuyordu. Öbür o azılı müşriklerin on, on beş çocuğu vardı. "Benim on oğlum var" diye küheylan beyi gibi dolaşıyorlardı sokaklarda. Allah Teâlâ "Takma onlara kafanı" der gibi "Bırak sen onların çoluk çocuğunu" diyor. Şimdi bu ayet bir kenara konacak ayet değil herhâlde.

Bugün mümin bu ayeti okurken "Ya bizim evde namaz kıldırana kadar cinayet çıktı neredeyse ya, çocuğu bir namaz kıldırtamadık! Şuna bak bizi takmıyor, baba-anne takmıyor. Ama kâfirlere bak ya ne kadar tatlı ağabeylik, ablalık, kardeşlik yaptırıyorlar çocuklarına." der.

O zaman müşrikler çok çocuğum var diye Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in karşısında kötü örnek olabilirlerdi. Ashab-ı kiram üzülür, kötü örnek olurlardı. Şimdi de bütün müminler bu ayeti ister on çocuğum var diye böyle oluyor anlasın isterse "ben üç çocuğumla, dört çocuğumla bir türlü huzurlu olamadım. Ramazanda iftarda çocuklarımı bir araya toplayıp onlarla mutlu bir iftar edemiyorum. Ama filancalarda oruç yok bir şey yok, akşam mis gibi kebab yiyorlar. Çocuklar 'tamam babacığım' diyor, 'tamam anneciğim' diyor. Biz bu sesi duymuyoruz." desin.

Bu görüntüye aldanma sen. Filanca müşrik Peygamber aleyhisselamin karşısında "On erkek çocuğum var benim" diye çıkıyordu. Şimdi on çocuğu yok ama iki şirin, narin, tatlı tatlı "anneciğim, babacığım" naralarıyla yaşayan çocukları var. O da müminlerin yüreğini yakmayacak, bu da yakmayacak. Dış görüntüleri görüyoruz biz tabii.

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ

"Allah'ın istediği şudur."

لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا

"O mallar ve çocuklar var ya, Allah dünyada iken onlara azabı başlatmak istediği için bu iş böyledir."

وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

"Onlar kâfir iken ruhlarını almak istiyor da bu sebeple ellerinde o kadar mal var ve çocuklarıyla rahatlar."

فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ

“Mallarına ve çocuklarına sen aldanma, takma onları, bırak onları.”

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ

Onların da aile derdi olsa, onlar da “Elimize maaş yetmiyor, helâliyle geçinemiyoruz” diye dert alsalar belki o dert onları bütün o kırdıkları çanaklara rağmen imana götürür, akıllarını başlarına alırlar. Hâlbuki Allah onları mallarla, çocuklarıyla, huzuruyla, mutluluğuyla oyalıyor, kâfir olarak Rabblerine gidecekler eski cürümlerinden dolayı. Zamanında kırdıkları çanak çömleklerden dolayı.

Kur’an’ın hangi ayeti o günkü müşriklerle ilgiliydi, şimdi müşriklerle ilgili değil? Dünya gene müşrik dolu, e Kur’an gene aynı hükümleri veriyor. Kâfir oldukları pozisyonda ruhlari çıkacak onların. O yüzden keyif ve sefa içerisinde yaşasın dursunlar bakalım. Bunun tersinden ne anlaşılıyor? “Ey Peygamber! Sen altı çocuk toprağa koydun, yedi çocuğun vardı, altısını toprağa koydun, torunlarından toprağa koydun ve karnın doymadan yaşıyorsun bu dünyada.

Onların ellerindeki mallara, dekorlara ve çoluk çocuklarıyla yaşadıkları hayata bakma sen. Onların gideceği bir yer yok. Tek ve son şanslarını kullanıyorlar. Sen ise Adn cennetlerine gidiyorsun. Makam-ı Mahmud’a hazırlanıyorsun sen. Senin örneğin onlar değil.”

Bir Müslüman diyebilir mi? Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, hâşâ, maazallah, söylerken, örnek olarak söylerken bile şöyle içim cız ediyor: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bu ayet indi. **فَلَا تُعْجِبْكَ** zamiri yani ‘sen’ ifadesi Resûlullah’a gidiyor. **فَلَا تُعْجِبْكَ** “Sen, şaşma, hayret etme, takma, ilgilenme” ifadesi Peygamber’e hitap ediyor. “Mallarına bakma” Başka ayet de var Kur’an’da. **وَلَا تَمْدَن** **عَيْنِكَ إِلَى مَا مَتَعْنَا بِهِ** “Onlara verdiğimiz mallara, eşlerine, çocuklarına gözünü uzatma sen ey Peygamber!” “Sen gözünü uzatma onlara” diyen ayet de var.

Şöyle bir şey, maazallah mümin diyebilir mi, akıldan geçer mi? Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem müşriklerin mallarında kompleksi vardı, “Ne güzel malları var adamların...” diyordu. Zerre kadar imanı olan bunu diyebilir mi? Dünyaya ne tenezzülü vardı ki Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, Velid ibni Muğire’nin ya da filancanın malına tenezzül edecek. Böyle bir şey akıldan geçer mi?

Ayet kime hitap ediyor? ‘Sen’ diyor Allah Teâlâ. Bakma onların malına, şaşırtmasın seni çocukları, çocuklarıyla yaşadığı fors seni şaşırtmasın. Kime diyor Allah Teâlâ? Kim Kur’an’a iman ediyorsa. Kur’an Resûlullah’a indi ama bütün müminlerin kitabı. O, ilk kulu olduğu için Allah Teâlâ’nın, en başta duran kulu olduğu için O’nun ismine iniyor bu ayetler. İman eden bütün müminler de bu ayetten nasibini alıyorlar.

Bu kitap bizim kitabımız. Bu kitap sayesinde cennet bulacağız inşallah.

Çünkü Allah onların dünyada başlatıyor azabını. Çünkü o mallar, ellerindeki dünya imkânları ve evlatları, yani o ailesindeki mutlu sahneler, onlar ahirette ateş olarak karşılırları çıkacak. “Keşke param olmasaydı dünyada, sosyal güvencem olmasaydı da, filan sosyal güvenceye, sigortaya değil Allah’a güvenseydim” diyecek kâfirler. Şimdiki onun mutluluk kaynağı ahiretteki azap kaynağı olacak. Mümin bu mantıkla bakıyor.

Burada bir sadece konumuz o olmamakla beraber bu Tövbe Suresi’nin elli beşinci Ayetiyle beraber, şu içimizi huzur dolduran noktaya geliyoruz kardeşlerim. Elhamdulillah, elhamdulillah. Ne

büyük Rabbimiz var ya! Ne büyük Rabbimiz var. Secde ediyorsun, namaz kıılıyorsun, bununla seni kendine yaklaştı kabul buyuruyor. Akşam çocuklarınla oturup içecek bir çorba bulamıyorsun, çile çekiyorsun çocuklarına ekmek getiremediğin için, bir ayakkabı alamadığın için evladına mahcubiyet hissediyorsun, seni mücahit kabul ediyor, ibadet yaptın kabul ediyor.

Kâfire veriyor, sen elini şakağına koyup “Şu adamlara bak ya! Biz kirada oturuyoruz adam mülkünü yağlı boyayla boyuyor dışarıdan. Altın kaplayacak nerdeyse evini.” diyorsun. Çile çekiyorsun bunu Allah senin ona kul olarak yaklaşman kabul ediyor. Evladın seni hırpalamaya çalışıyor. Sen sabredip meşakkate katlandığın için seni Nuh aleyhisselam gibi, diğer peygamberler gibi meşakkatle kendisine yaklaşan bir kulu kabul ediyor. Sonra akıllanıyor, otuz yaşına gelince evlat elini ayağını öpüyor. Babasına “baba affet beni hata ettim” diyor. Onu da cennetine koyuyor üstüne. Sana işkence ettiği için sen cennete giriyorsun sonra o senden helallik alıp tövbe ettiği için o da cennete giriyor bu sefer. Bu Allah’ın kitabı ve şeriatı üzereyiz elhamdülillah. Bakarken böyle bakmak lazım, filancanın malını mülkünü sayarak değil o büyük Allah’ımızın, Kerim Allah’ımızın şeriatı ve Kur’an’ındaki hikmetlerle hayata bakmak lazım. Bu bakış tarzıyla kurulu bir dengede mümin asla zararda olmaz. Mümin yirmi dört saat o zaman Rabbiyle baş başadır.

Tirmizî’den bir hadis-i şerif nakledeceğim. Bu hadis-i şerif şu okuduğumuz Yunus suresinden, Bakara suresinden ve Tevbe suresinden okuduğumuz ayetleri kompozisyon hâline getirmiş bir hadis-i şeriftir. Şimdi hadis-i şerifi okuyacağım. İnşallah bu hadis-i şeriften almamız gereken iman ölçülerini de bir sonraki derste tekrar özetleyeceğiz inşallah.

Konumuz ne bizim? Mümin, dünya ve ahiret dengesi kurmak zorunda. “Bırak ahireti” diyen kâfir gibi olamaz. “Bana cennet lazım, dünya kimin olursa olsun” diyemez, gidemez cennete yoksa. O zaman dünyayı dünya kadar, ahireti de ahiret kadar, yani hak ettiği kadar değerlendiren bir algısı olması lazım müminin. Bu algı da, -özet yapıyorum anladığınız gibi- bu algı da Kur’an’dan alınmalı. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz’in yirmi üç yıllık örnek siretinden alınmalı. Ashab-ı kiramın birincisinden -Ebu Bekir radiyallahu anh birincidir- ondan sonra işte son vefat eden filan sahabe kimse onların toplamından alınmalı. Ashab-ı kiramın Bedir’deki tavrından, Uhud’daki tavrından hatta ve hatta Siffin’deki tavrından, filan yere vali olmuş sahabeden, filan yerde kimsesiz, yarı aç vaziyette ölmüş gitmiş olan Ebu Zer’den, bunların toplamından çıkarılmalı. Bir yerden bir mesaj kopararak bir cümlemin peşinden giderek değil, toplamından bu çıkmalı. Bu toplamı anlayabilmek için -okuduğumuz üç ayet ve geçen derste okuduğumuz ayeti de toplayabiliriz- okuduğumuz üç ayetin toplamını Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz hadis-i şerifte bir kompozisyon hâline getirmiş.

Tirmizî’nin 2465. hadis-i şerifidir. Tirmizî’den başka kaynaklarda da var ama özellikle Kütüb-i Sitte’den bir kaynak verince yeterli buluyorum.

Şirket kurulurken bir şirket tüzüğü hazırlanır. Ticaret odasına, ilgili makamlara o tüzük verilir. Herkes de o tüzüğe göre o şirketi değerlendirir, şirketin çalışma alanıdır bu. Şirketin tüzüğünde olmayan şeyi yapmaz kabul edilir şirket, olanı da yapmaya mecbur kabul edilir. Bizim dünya ve ahiret dengemiz Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in bu hadis-i şerifinde toplanmış bulunuyor.

Enes ibni Malik radiyallahu anhdan bu hadis-i şerifi dinleyeceğiz. Bizim adeta şirket tüzüğümüz gibi bu hadis-i şerif. Yani bir Müslüman olarak ben dünyaya nasıl bakmalıyım, ahirete nasıl bakmalıyım. Ya da Bakara suresinin, Yunus suresinin, Tevbe suresinin bu ayetlerini anladığım zaman

hangi kompozisyon ortaya çıkacak. Bu hadis-i şerif bu konuyu özetliyor. Şimdi bu özeti ben özellikle toplu olarak zikredeceğim. Ondan sonra da bunun üzerinden inşallah ders yapacağız.

Enes ibni Malik radiyallahu anh diyor ki: “Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

مَنْ كَانَتْ الْآخِرَةُ هَمَّهُ جَعَلَ اللَّهُ غِنَاهُ فِي قَلْبِهِ، وَجَمَعَ لَهُ شَمْلَهُ، وَأَتَتْهُ الدُّنْيَا وَهِيَ رَاغِمَةٌ، وَمَنْ كَانَتْ الدُّنْيَا هَمَّهُ جَعَلَ اللَّهُ فَقْرَهُ بَيْنَ عَيْنَيْهِ، وَفَرَّقَ عَلَيْهِ شَمْلَهُ، وَلَمْ يَأْتِهِ مِنَ الدُّنْيَا إِلَّا مَا قُدِّرَ لَهُ

Kardeşlerim, bu hadis-i şerif bugün bütün dünya Müslümanları'nın, siyasetten kopmuş, siyasete dalmış, işi gücü olan, işi gücü olmayan... Bütün dünya Müslümanları'nın dünya politikası olarak öne koymaları gereken bir hadis-i şerif.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyuruyor ki: -teberruken metnini de okudum- “Kimin derdi ahiret olursa; Allah onun zenginliğini kalbine koyar ve işlerine kolaylık verir. Dünya onun ayağına gelir.” Birinci cümlesi bu.

İkinci cümlesi hadis-i şerifin: “Kimin de derdi dünya olursa; Allah fakirliği hep gözünün önünde tutar, işlerini dağınık yapar, dünyadan da kaderinde yazılandan başka bir şey hiçbir zaman bulamaz.”

Şimdi bu hadis-i şerifi kuş bakışı izleyelim. Bir kere mümin için konuşuyor Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem. Kâfirin böyle bir derdi yok. Kafirler zaten dünya hayatı dekorlu gösteriliyor. Kâfirin bir sorunu yok, başka bir derdi yok çünkü. Ama mümin, ahiret için yaşaması gereken insandır. İman bunu gerektiriyor. Kelime-i tevhidi söylemek, “cennet için yaşayacağım” demektir. Mümin iki pozisyonda oluyor o zaman: Ya iman edip “ben cennet için varım” dediği gibi, eylemleri de böyle ayarlıdır ya da mümin “cennet için varız biz canım” dediği hâlde hep dünya için yatırım yapıyordur.

Dolayısıyla imanı gibi bir şahsiyeti olan mümin var, imanı gibi bir şahsiyeti olmayan mümin var. Eğer mümin iddia ettiği imanı gibi bir şahsiyet gösterebiliyorsa o zaman yüreği hep zengindir onun. Bir dilim ekmek buldu mu döner, kebab yiyor gibi mutludur o. Ve onun işleri de hep düz gider. Adamda kuruş yok, hiçbir zaman borcu da yok; mutlu adam. Beklemediği yerde oğluna bir kolay nasip çıkar, masrafsız bir düğün yapar. Dünya onun ayağına gelir. Eğer mümin -bu birinci mümin tipi- mümin “Biz Allah’ın cenneti için varız. Ya Rabbi hanımı Hadice ile beraber, beni de hazreti Ali ile beraber cennette...” dualar da böyle büyük büyük dualar ama uygulamaya gelince projeler hep dünya üzerinden, yatırımlar hep dünya için olunca bu sefer Allah gözlük gibi fakirliği onun gözünün önünde tutar hep. Hep fakirlik korkusuyla yaşar. Öbür mümin takmadığı için dünyayı, dünya ayağına gelmişti. Bu dünyayı dert edindiği için dünya bundan kaçıyor bu sefer. Bu fakirlik korkusuyla uyuyamıyor. Hep fakirlik korkusu var, hep işleri ters gidiyor. Hacca gitmek ister ama o arada filancalar borcu ödemediği için, onun parası olmadığından haccı erteler. Filanca mümin birisi getirip “kızımı senin oğluna vereyim” diye teklif eder, düğününü de adam yapar, bedavadan düğün yapar. Bu o kadar yatırım yaptığı için salon parasını da çıkaramaz. Hep dünya buna çelme takar, zanneder! Sonunda da kaderinde ne yazıldıysa o yaratılmadan önce ondan başka da kuruş gelmez buna aslında. Tapınır dünyaya kaderinden başka bir şey bulamaz. Öbür mümin dünyaya tenezzül etmediği için dünya onun ayağına gelir. Demek ki dünya bir tür köpek gibi, kaçtın mı kovalıyor, tenezzül etmedin mi kuyruk sallıyor, gibi.

Tirmizî’nin bu hadis-i şerifini kardeşler, kaynağından da bulup şöyle metniyle beraber levha yapıp mesela evlenmeden önce eş adayları birbirlerine göstermeli. Eş; o da, o da birbirine “Hayat

standartı bu mu?” demeli. Düğüne kadar “tabii bu” deyiş de aldanmamalı. Düğünden sonra da böyle mi? Peki, bu hadis-i şerif Müslümanlar’ın hep camide oturup namaz kılmalarını mı gerektiriyor? Elleri ne ikram hediye gelse de onu almamalarını mı gerektiriyor? Teslimiyetçi olup, dünyaya tenezzül etmemek bu demek mi oluyor? Hayır, hayır bu hadis-i şerifi dinleyen ashabın şimdiki ifadelerle tırlarla taşınamayacak kadar serveti vardı. Bu hadisi Enes ibni Malik naklederken Abdurrahman ibni Avf servet sahibiydi. Bir yasak yok ortada. Dünyayı kasalarda taşımak veya yüreklerde taşımak farkıdır bu.

Ashab-ı kiram yüreğine dünya koymadılar hiç, dünyayı kasaya koydular. Hizmetçileri oldu, servetleri oldu ama hiçbir zaman dünya kalplerinde bir ilah olmadı. Elbette şimdiki ve gelecek zamanın bütün müminleri “Hâşâ Allah’tan başka ilahımız olur mu bizim?” derler. Ama bu nerede test ediliyor? Haram-helal titizliğin var mı yok mu o zaman belli oluyor. Ev vesaire belirlerken belli oluyor. Çocukların hayatını yönlendirirken belli oluyor. Zekât ve infakta belli oluyor. Hicret edip edememekte belli oluyor. Yoksa iddia ederken hiçbir mümin bu dünyada yani yüzde yetmiş kalbim şöyle, yüzde otuz da dünyalık demez. Herkes cennetin en iyi kulu zaten. Herkes en iyi olmayı istiyor; yapmaya gelince sıkıntı oluyor! Test vakti gelince bozuk oluyor.

Bu sebeple bu hadis-i şerif yani mümin insan için iki pozisyon Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem önüne koyuyor: Biri oturup dünyaya tenezzül etmiyor, dünya ayağına geliyor bu sefer. Öbürü dünyanın peşinden koşuyor. O koştukça dünya ondan kaçıyor. Kaçtıkça dünya kaçıyor, kaçtıkça sonunda da kaderinde ne kadar varsa o geliyor eline. Bu hadis-i şerifin ayrıntılarına bir sonraki derste gireceğiz inşallah.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِينَ.

Âlemlerin rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.